

**SAMORZĄDOWY OŚRODEK DORADZTWA METODYCZNEGO
I DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
w Kielcach**

25-431 KIELCE, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 42

tel. 41 36 76 726, fax. 41 36 76 940

e - mail: sodmidn@sodmidn.kielce.pl

www.sodmidn.kielce.pl

**ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
w Kielcach**

25-431 KIELCE, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 42

tel. fax. 41 362 45 48

e - mail: .scdn.@scdn.pl

www.scdn.kielce.pl

Zdrowy i bezpieczny przedszkolak - edukacja prozdrowotna najmłodszych

Część II

Konferencja metodyczna

maj 2014

Cele

- Zapoznanie z wymaganiami związanymi z bezpieczeństwem w przedszkolu (bezpieczeństwo dzieci, pracowników, obowiązki dyrektora, nauczycieli, rodziców) w oparciu o podstawy prawne.
- Uświadomienie sobie zadań przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci.
- Zapoznanie z projektami zmian dotyczących podstawy programowej wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej oraz obowiązku szkolnego dzieci sześciolletnich.

Treści

1. Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu (bezpieczeństwo dzieci, pracowników, obowiązki dyrektora, nauczycieli, rodziców) w oparciu o podstawy prawne
2. Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci
3. Projekty zmian dotyczących podstawy programowej wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej oraz obowiązku szkolnego dzieci sześciolletnich.

Podstawy prawne związane z bezpieczeństwem w przedszkolu

- **Ustawa o systemie oświaty** z dnia 7 września 1991
- **Ustawa Karta Nauczyciela** z dnia 26 stycznia 1982 r.
- **Ustawa Kodeks Pracy** z dnia 26 czerwca 1974 r.
- **Ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym**
- **Ustawa Kodeks Postępowania Cywilnego** z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. z dnia 1 grudnia 1964 r., Nr 43 poz. 296).
Ostatnia zmiana: Ustawa z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Tekst jednolity obowiązuje od 3 maja 2012.

Podstawy prawne związane z bezpieczeństwem w przedszkolu

- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 **w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach**(Dz. U. z 2003 r, Nr. 6, poz. 6, z późn. zm.). Ostatnia zmiana: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – D. U. Nr 161, poz. 968)
- ROZDZIAŁ Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. **w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół**((Dz. U. z 2002 r, Nr. 61, poz. 624,ze zm.)

Podstawy prawne związane z bezpieczeństwem w przedszkolu

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 26 września 1997 **w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy**(Dz. U. z 2003 r. Nr 169,poz 1650)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2009 r. **w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy** (Dz. U. z 2009 r. Nr 139, poz. 1132)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 8 listopada 2001 r. **w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki** (Dz. U. z 2001 r. Nr 135 poz. 1516)

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

Nadzorowi podlega w szczególności:

- zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków
(Art. 33, ust, 2 pkt 7 Ustawy o systemie oświaty z dn.7 września 1991 r.

Organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów. Nadzorowi podlega w szczególności:

- przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących **bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów**
(Art. 39 ust. 1 pkt 3 i 5a u.o.s.o.)

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

- Dyrektor szkoły lub placówki w szczególności:
 - sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
 - wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie **zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę.**

(Art. 39 ust. 1 pkt 3 i 5a)

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

- Dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy (pracodawcą w rozumieniu art. 207 Kodeksu pracy - *Art. 39 ust 3 u. o s. o.*)
- § 1. Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy.
- § 2, Pracodawca jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników przez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

W szczególności pracodawca jest obowiązany:

- 1) organizować pracę w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy,
- 2) zapewniać przestrzeganie w zakładzie pracy przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, wydawać polecenia usunięcia uchybień w tym zakresie oraz kontrolować wykonanie tych poleceń,
- 3) reagować na potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy oraz dostosowywać środki podejmowane w celu doskonalenia istniejącego poziomu ochrony zdrowia i życia pracowników, biorąc pod uwagę zmieniające się warunki wykonywania pracy,
- 4) zapewnić rozwój spójnej polityki zapobiegającej wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym uwzględniającej zagadnienia techniczne, organizację pracy, warunki pracy, stosunki społeczne oraz wpływ czynników środowiska pracy,

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

- 5) uwzględniać ochronę zdrowia, pracownic w ciąży lub karmiących dziecko piersią oraz pracowników niepełnosprawnych w ramach podejmowanych działań profilaktycznych,
- 6) zapewniać wykonanie nakazów, wystąpień, decyzji i zarządzeń wydawanych przez organy nadzoru nad warunkami pracy,
- 7) zapewniać wykonanie zaleceń społecznego inspektora pracy.

§ 2(1). Koszty działań podejmowanych przez pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w żaden sposób nie mogą obciążać pracowników.

§ 3. Pracodawca oraz osoba kierująca pracownikami są obowiązani znać, w zakresie niezbędnym do wykonywania ciążących na nich obowiązków, przepisy o ochronie pracy, w tym przepisy oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy (**Art. 207 K. p.**)

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

Pracodawca jest obowiązany przekazywać pracownikom informacje o:

- 1) zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących w zakładzie pracy, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników,
- 2) działaniach ochronnych i zapobiegawczych podjętych w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń, o których mowa w pkt 1,
- 3) pracownikach wyznaczonych do;
 - a) udzielania pierwszej pomocy,
 - b) wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

§ 2. Informacja o pracownikach, o których mowa w § 1 pkt 3, obejmuje;

- 1) imię i nazwisko.
- 2) miejsce wykonywania pracy,
- 3) numer telefonu służbowego lub innego środka komunikacji elektronicznej

(Art. 207(1) K.p.)

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

- § 2. Pracodawca jest obowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki zajęć odbywanych na terenie zakładu pracy przez studentów i uczniów niebędących jego pracownikami.
- Pracodawca jest obowiązany przydzielać niezbędną odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej osobom wykonującym krótkotrwałe prace albo czynności inspekcyjne, w czasie których ich własna odzież może ulec zniszczeniu lub znacznemu zabrudzeniu, a także ze względu na bezpieczeństwo wykonywania tych prac lub czynności (**Art. 304(4) K.p.**)

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

Najważniejsze przepisy z Rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa obowiązujące w przedszkolu:

§ 2. Dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek.

§3.1. Dyrektor, co najmniej raz w roku, dokonuje kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określa kierunki ich poprawy.

2. Z ustaleń kontroli sporządza się protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział. Kopię protokołu dyrektor przekazuje organowi prowadzącemu.

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

§ 5.1. Plan ewakuacji szkoły lub placówki umieszcza się w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp.

2. Drogi ewakuacyjne oznacza się w sposób wyraźny i trwałe.

§ 6.1. Prace remontowe, naprawcze i instalacyjne w pomieszczeniach szkoły lub placówki przeprowadza się pod nieobecność w tych pomieszczeniach osób, którym szkoła lub placówka zapewniają opiekę.

2. Zajęcia poza pomieszczeniami szkoły lub placówki nie mogą odbywać się w tych miejscach, w których prowadzone są prace wymienione w ust. 1.

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

- § 7.1. Teren szkoły i placówki ogradza się.
2. Na terenie szkoły i placówki zapewnia się:
- 1) właściwe oświetlenie;
 - 2) równą nawierzchnię dróg, przejść, boisk;
 - 3) instalacje do odprowadzania ścieków i wody deszczowej.
3. Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły lub placówki zakrywa się odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpiecza w inny sposób.
4. Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły placówki zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię. W miarę możliwości szlaki komunikacyjne kieruje się na ulicę o najmniejszym natężeniu ruchu.

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora, w oparciu o podstawy prawne

5. W razie opadów śniegu przejścia na terenie szkoły placówki oczyszcza się ze śniegu i lodu oraz posypuje piaskiem.
- § 8. Urządzenia higieniczno-sanitarne są utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.
- § 9.1. W pomieszczeniach szkoły i placówki zapewnia się właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie.
 2. Sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką szkoły lub placówki, dostosowuje się do wymagań ergonomii.
 3. Szkoły i placówki nabywają wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Wymagania związane z bezpieczeństwem w przedszkolu - obowiązki dyrektora i nauczyciela w oparciu o podstawy prawne

- **Nauczyciel** obowiązany jest:
pkt 1 - rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę
(Art. 6K.N.)
- § 13. Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru upoważnionej do tego osoby (***R. w spr. bezp, obowiązuje w całości przedszkola publiczne i niepubliczne. Wybrano najważniejsze przepisy obowiązujące w przedszkolu.***)

Wymagania związane z bezpieczeństwem ujęte w statucie placówki

§2.1. Statut przedszkola określa:

- 3) sposób sprawowania opieki nad dziećmi w czasie zajęć w przedszkolu oraz w czasie zajęć poza przedszkolem,
- 4) szczegółowe zasady przyprawadzania i odbierania dzieci z przedszkola przez rodziców (prawnych opiekunów) lub upoważnioną przez nich osobę zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo.

§ 16.1.3. Statut przedszkola określa szczególne zasady rekrutacji dzieci do przedszkola oraz ich prawa i obowiązki, w tym:

- warunki pobytu w przedszkolu zapewniające dzieciom bezpieczeństwo, ochronę przed przemocą, ochronę i poszanowanie ich godności osobistej oraz życzliwe podmiotowe traktowanie (***R. w spr. Statutu***)

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

(Wypadki dzieci- Rozporządzenie w spr. bezp.)

§ 40. Pracownik szkoły lub placówki, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

§ 41.1. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie:

- 1) rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
- 2) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 3) społecznego inspektora pracy;
- 4) organ prowadzący szkołę lub placówkę;
- 5) radę rodziców.

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

2. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty
3. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
4. Zawiadomień, o których mowa w ust. 1-3, dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły lub placówki.

§ 42.1. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem”, dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.

2. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je pracownik upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły lub placówki.

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

- § 43.1. Członków zespołu powołuje dyrektor,
2. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy,
 3. Wzór protokołu powypadkowego jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
 4. W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy,
 5. Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z osób, o której mowa w ust. 4, dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły lub placówki przeszkolonego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

§ 46.1. Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.

2. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole lub placówce.

3. Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.

§ 47. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor.

§ 48.1. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, o których mowa w § 46 ust. 1, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

§ 50.1. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.

1. Wzór rejestru wypadków jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia

§51. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły lub placówki okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

§ 52. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

Podstawy prawne

- Tematyka wypadków uczniów i dzieci na terenie placówki oświatowej została prawnie uregulowana **w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 68 i 69)**. Rozporządzenie to określa sposób postępowania i obowiązki dyrektora w przypadku zaistniałego wypadku dziecka będącego pod opieką wychowawcy i nauczyciela przedszkola

Wypadki w placówce – uregulowania prawne

Obowiązki nauczyciela, wychowawcy, pracownika przedszkola, który był świadkiem wypadku:

- udzielić pierwszej pomocy i zapewnić opiekę poszkodowanemu dziecku,
- sprowadzić fachową pomoc medyczną,
- powiadomić o wypadku dyrektora przedszkola, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społecznego inspektora pracy (jeśli funkcjonuje w placówce),
- zabezpieczyć miejsce wypadku w taki sposób, aby wykluczyć dostęp osób niepowołanych,
- nie rozpoczynać zajęć lub przerwać je i wyprowadzić dzieci z zagrożonej strefy, jeżeli stwierdzi, że miejsce to może stwarzać zagrożenie dla ich bezpieczeństwa.

Wymagania związane z bezpieczeństwem dzieci – zajęcia poza terenem placówki

§ 32.1. Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły lub placówki liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki, a także specyfikę zajęć, imprez wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać .

2. Kryteria, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się również przy ustalaniu programu zajęć, imprez, wycieczek.

§ 33.1, **Opiekun wycieczki** sprawdza stan liczbowy jej uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.

2. Niedopuszczalne jest realizowanie wycieczek podczas burzy, śnieżycy i gołoledzi.

(Organizacja zajęć ruchowych i wycieczek Rozp. w spr. bezp.)

Wymagania związane z bezpieczeństwem dzieci – zajęcia poza terenem placówki

3. Kolumna pieszych, z wyjątkiem pieszych w wieku do 10 lat, może poruszać się tylko prawą stroną jezdni.
4. Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi.
5. Piesi w wieku do 10 lat mogą iść w kolumnie tylko dwójkami pod nadzorem co najmniej jednej osoby pełnoletniej.
6. Długość kolumny pieszej nie może przekraczać 50 m. Odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 100 m.

Wymagania związane z bezpieczeństwem dzieci – zajęcia poza terenem placówki

- Zabrania się:
 - 2) ruchu po jezdni kolumny pieszych w wieku do lat 10 w warunkach niedostatecznej widoczności, prowadzenia po jezdni kolumny pieszych przez osobę w wieku poniżej 18 lat (**Art. 12.1. P. o r. drog.)**
- 1. **Dziecko w wieku do lat 7** może korzystać z drogi tylko pod opieką osoby, która ukończyła co najmniej 10 lat.
- 2. Dziecko w wieku do 15 lat, poruszające się po drodze po zmierzchu poza terenem zabudowanym, jest obowiązane używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu (**Art. 43.1-2 P o r. drog.)**)

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Zadaniem przedszkola jest w szczególności dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych dzieci, a także zapewnienie im możliwości korzystania z pomocy psychologiczno–pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej

Art. 1. pkt 4 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Do zadań dyrektora przedszkola należą m.in. sprawowanie opieki nad dziećmi oraz stwarzanie warunków do ich rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne.
- *(Art. 39, ust. 1, pkt 3 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych **przedszkolach**, szkołach i placówkach*
- *Art. 70a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97. poz. 674 z późn. zm.)*

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Zadaniem nauczycieli przedszkola jest rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci.
- Zadaniem nauczycieli jest opracowanie programów terapeutycznych dla dzieci z problemami rozwojowymi i zdrowotnymi.

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach)

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- **Zadaniem przedszkola jest troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną.** Zadaniem nauczycieli jest zachęcanie dzieci do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych oraz umożliwienie osiągnięcia przez nie umiejętności:
 - 1) dbania o swoje zdrowie,
 - 2) orientowania się w zasadach zdrowego żywienia (na miarę rozumowania dziecka 5-, 6-letniego),
 - 3) dostrzegania związku pomiędzy chorobą a leczeniem,
 - 4) poddawania się leczeniu.
 - 5) rozumienia konieczności przyjmowania lekarstw i zastrzyków,
 - 6) uczestniczenia w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Przedszkola realizując podstawę programową w szczególności w **obszarze VI**, opracowują i wdrażają szereg programów zawierających tematykę bezpieczeństwa. Nadrzędnym celem ich realizacji jest wyposażenie dzieci w wiedzę i umiejętności pozwalające:
 - 1) wiedzieć, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, oraz umieć o nią poprosić;
 - 2) orientować się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu;
 - 3) znać zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unikać ich;
 - 4) wiedzieć, że nie można samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych(np. środków czystości);
 - 5) Podejmować próby samodzielnego i bezpiecznego zorganizowania czasu wolnego w przedszkolu i w domu oraz mieć rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić , a gdzie nie.

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Przedszkola jako instytucje świadome eskalacji niebezpieczeństwa we współczesnym świecie muszą reagować na zmiany programowe i dostosowywać treści edukacyjne do potencjalnych zagrożeń.
- Dzięki wczesnemu wdrażaniu dzieci do bezpiecznych zachowań mamy możliwość zapobiegania takim zjawiskom jak agresja czy narkomania, oraz uczyć dzieci asertywności.

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Ważnym działaniem, do którego zobowiązane jest każde przedszkole jest **alarm próbny**. Ta akcja ma nauczyć dzieci właściwego reagowania w sytuacji nagłej, a w szczególności opanowania znajomości drogi ewakuacyjnej oznaczonej odpowiednimi znakami.

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

Edukacja dzieci w zakresie bezpieczeństwa **powinna**:

1. Być procesem ciągłym ,systematycznym, kompleksowym;
2. Kształtować postawy i nawyki z zachowaniem określonych proporcji wiedzy i działania;
3. Zapewnić dzieciom bezpośredni kontakt z obiektami i zjawiskami omawianego środowiska;
4. Analizować problemy za pomocą różnorodnych środków dydaktycznych;
5. Rozwijać u dzieci wrażliwość na niebezpieczeństwo ,szczególnie w najbliższym otoczeniu;
6. Uczyć unikania zagrożeń zdrowia i życia własnego i innych;
7. Uczyć właściwego dokonywania wyborów i wyrabiać postawę asertywną.

Zadania przedszkola w zakresie spełnienia warunków edukacji zdrowotnej, opieki i bezpieczeństwa dzieci

- Zadaniem nauczycieli jest takie zagospodarowanie czasu pracy z dziećmi, by uwzględnić w nim: przebywanie na powietrzu, aktywne spędzanie czasu (gry i zabawy ruchowe), obserwacje przyrodnicze, spacer, wycieczki i wszelkie inne bezpieczne formy ruchu

(Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17)

Zadania przedszkola w zakresie organizacji spacerów i wycieczek

Spośród wielu aktów prawnych regulujących sprawę organizowania wycieczek i spacerów w przedszkolach zastosowanie mają w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. **w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach** (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. **w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki** (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1516),
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. **Prawo o ruchu drogowym** (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.).

Zadania przedszkola w zakresie organizacji spacerów i wycieczek

- Każde przedszkole powinno mieć wdrożone procedury organizowania spacerów i wycieczek. Zazwyczaj kwestie te są uregulowane w **statucie** przedszkola. Niektóre placówki posiadają odrębne dokumenty w postaci obowiązującego **regulaminu** lub **procedury**.
- Opracowując regulamin czy procedury organizowania spacerów i wycieczek w przedszkolu, szczególnie tych autokarowych, należy wziąć pod uwagę przepisy prawa w tym zakresie.

Zadania przedszkola w zakresie organizacji spacerów i wycieczek

Dyrektorze pamiętaj!

- Powinieneś uregulować zasady organizacji spacerów i wycieczek najlepiej poprzez zarządzenie w sprawie zasad organizacji spacerów i wycieczek oraz regulamin spacerów i wycieczek lub wprowadzenie odpowiedniej procedury
- Zatwierdzasz kartę wycieczki.
- Czuwasz nad prawidłową organizacją wycieczek
- Wyznaczasz kierownika wycieczki spośród pracowników pedagogicznych przedszkola.
- Gromadzisz dokumentację wycieczki.
- Dzień przed wycieczką telefonicznie powiadamiasz komisariat policji o planowanym wyjeździe dzieci (dzień, godzina wyjazdu, miejsce wyjazdu).
- Zaopatrujesz grupę w apteczkę pierwszej pomocy.

Zadania przedszkola w zakresie organizacji spacerów i wycieczek

Najpóźniej na dwa dni przed planowanym wyjazdem nauczyciel odpowiedzialny za organizację wycieczki powinien przedstawić kompletną dokumentację wycieczki:

- kartę wycieczki (cel i założenia programowe, trasa wycieczki, termin, liczba uczestników, dane kierownika i opiekunów wycieczki, środek lokomocji),
- listę uczestników wycieczki zawierającą; imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer telefonu rodzica, prawnego opiekuna,
 - pisemną zgodę rodziców na wycieczkę,
- harmonogram wycieczki,
- dowód ubezpieczenia wszystkich uczestników wycieczki od następstw nieszczęśliwych wypadków
- preliminarz finansowy wycieczki przewidujący koszty realizacji programu oraz rozliczenie finansowe wycieczki po jej zakończeniu.

Zadania przedszkola w zakresie organizacji spacerów i wycieczek

- Dokumenty wycieczki sporządza się w dwóch egzemplarzach (karta, lista uczestników, kserokopia polisy ubezpieczeniowej)-, jeden dla kierownika, jeden do akt sprawy w przedszkolu.
- Jesteś zobowiązany do przechowywania dokumentacji wycieczki (karta wycieczki, lista uczestników, regulamin, rozliczenie finansowe oraz zgody rodziców) przez okres co najmniej **5** lat.
- Dopilnuj, aby nauczyciele przedłożyli rodzicom krótkie sprawozdanie oraz rozliczenie finansowe z wycieczki na najbliższym spotkaniu z rodzicami lub przez wywieszenie informacji na tablicy ogłoszeń dla rodziców.

Współpraca dyrektora z Policją w zakresie organizacji wycieczek autokarowych

- Mając na uwadze bezpieczeństwo dzieci podczas wycieczek każdy pojazd powinien być skontrolowany przez Policję pod kątem stanu technicznego oraz trzeźwości kierującego pojazdem.
- Prawo skierowania prośby o skontrolowanie pojazdu i kierowcy przed rozpoczęciem podróży ma : rodzic, nauczyciel, dyrektor przedszkola
- Zgłoszenia kontroli przyjmują: Wydział Ruchu Drogowego Policji, oficer dyżurny, do którego numer telefonu znajduje się na stronie internetowej policji danego miasta, jak również telefon alarmowy 997

Współpraca dyrektora z Policją w zakresie organizacji wycieczek autokarowych

Zasady bezpieczeństwa

- Pojazd przewożący dzieci powinien być oznaczony z przodu i z tyłu tablicami barwy białej z symbolami dzieci barwy czarnej
- Podczas wsiadania i wysiadania dzieci z pojazdu kierowca powinien włączyć światła awaryjne
- Na miejsca postoju należy wybierać miejsca do tego przygotowane tj. parkingi usytuowane poza jezdnią
- Należy przestrzegać czasu prowadzenia pojazdu przez kierowcę
- Autokar przewożący dzieci powinien poruszać się z dopuszczalną prędkością
- W trakcie przewożenia osób obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu, spożywania pokarmów

Wymagania bezpieczeństwa przeciwpożarowego w przedszkolu

- Najważniejszymi dokumentami prawnym regulującymi kwestie związane z ochroną przeciwpożarową są:
- Ustawa 7. dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 57, poz. 353) o ochronie przeciwpożarowej,
- - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r., w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.).

Wymagania bezpieczeństwa przeciwpożarowego w przedszkolu

Nakładają one na właścicieli, zarządców i użytkowników budynku, czyli również dyrektorów przedszkoli, obowiązki:

- przestrzegania przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych, wyposażenia budynku i otaczającego go terenu w urządzenia przeciwpożarowe, gaśnice, hydranty;
- dokonywania konserwacji i napraw sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych w sposób gwarantujący ich sprawne funkcjonowanie;
- zapewnienia osobom (dzieciom, rodzicom, pracownikom przedszkola) przebywającym na terenie przedszkola warunków do ewakuacji w razie pożaru;
- przygotowania budynku i otaczającego go terenu do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zapoznawania pracowników przedszkola z przepisami przeciwpożarowymi;
- ustalenia procedury postępowania na wypadek powstania pożaru.

Wymagania bezpieczeństwa przeciwpożarowego w przedszkolu

Najważniejsze wymogi w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego w przedszkolu:

- **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego**- dokument wymagany dla wszystkich placówek oświatowych, który powinien być opracowany indywidualnie do obiektu;
- **Gaśnice**-ich liczba i rodzaj powinna być dostosowana do zagrożenia przeciwpożarowego w obiekcie;
- **Hydranty**;
- **Urządzenia przeciwpożarowe**;
- **Oznakowanie obiektu**-każdy obiekt powinien być oznakowany znakami ewakuacyjnymi i ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z polskimi normami.
- **Kontrola stanu technicznego**;
- **Szkolenia ppoż**;
- **Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za ewakuację**

Procedura odbioru dzieci z przedszkola

- Rozporządzenie MEN w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola określa konieczny zapis, który musi znaleźć się w każdym **Statucie**, dotyczący szczegółowych zasad przyprawdzania i odbierania dzieci z przedszkola.
- Uzasadniony jest zapis, uprawniający do odbioru dzieci **wyłącznie osoby pełnoletnie**, w zastępstwie rodziców, które uprzednio zostały upoważnione na piśmie przez rodziców (opiekunów prawnych). Upoważnienie podpisują oboje rodzice, zgodnie bowiem z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym, władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom.
- W statucie należy ująć jasny zapis informujący, że dziecko nie zostanie wydane także rodzicowi, który jest pod wpływem alkoholu. W przedszkolu powinna być opracowana procedura postępowania w tej niezwykle trudnej sytuacji.

Bezpieczne zabawki

- Jednym z kryteriów wyboru zabawek, w które wyposażane są sale dla przedszkolaków, jest spełnienie przez nie wszelkich wymogów bezpieczeństwa. Takim potwierdzeniem jest **oznakowanie zabawek** znakiem **CE**.
- Zabawka, która przez producenta została oznakowana znakiem **CE** została przed wprowadzeniem jej na rynek sprawdzona w ramach **tzw. procedury zgodności**

Bezpieczne zabawki

- W ramach procedury przeprowadzane są badania wymagań w zakresie m.in.
 - właściwości mechanicznych i fizycznych
 - palności
 - właściwości chemicznych
 - właściwości elektrycznych
 - higieny
 - radioaktywności

*Szczegółowe informacje dotyczące CE i oznakowania zabawek tym symbolem zamieszczone są m.in. w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 14 listopada 2003 r. w **sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek**(Dz.U. z 2003 r.Nr 210,poz.2045*

Bezpieczny plac zabaw

Konieczne jest wprowadzenie systemu kontroli placu zabaw.

Powinien on zawierać rozpisany plan kontroli i harmonogram konserwacji. Punktem wyjścia do ich opracowania powinny być wymogi normy PN-EN 1176. Zgodnie z nimi wyróżnia się trzy rodzaje kontroli:

- **ogłędziny okresowe** powinny być wykonywane przynajmniej raz w tygodniu;
- **kontrolę funkcjonalną** - powinna być przeprowadzona w odstępach 1-3 miesięcy;
- **kontrolę główną, coroczną**

Bezpieczny plac zabaw

Ponieważ plac zabaw jest obiektem małej architektury powinien być użytkowany zgodnie z wymogami prawa budowlanego

Obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należytym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej

- Wszystkie czynności wykonywane na placu zabaw - czy to w ramach przeglądów, czy konserwacji lub napraw powinny być **udokumentowane**. Ponadto, osoby je wykonujące powinny mieć odpowiednie kompetencje w zakresie obsługi placu zabaw, zgodnie z wymogami normy PN-EN 1176.

Informacja o dziecku a ochrona danych osobowych w przedszkolach

Przepisy prawne;

art. 4 Ustawy z dnia 7.:września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991 r. Nr 95, poz. 425 z późn. zm.). który stanowi: „ *Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawą moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia*”.

Art..6 Ustawy z dn.29 sierpnia 1997r.o ochronie danych osobowych ,który stanowi, że za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej

Z treści art.6 ust. 2 wynika, że podczas rozmów lub spotkań z rodzicami należy przekazywać informacje bardzo ogólne, tak aby nie umożliwiały zidentyfikowania, którego dziecka dotyczy ta sytuacja. I co ważne, nie chodzi tylko o to, aby nie podawać imienia, ale również żadnych innych charakterystycznych cech, po których można zidentyfikować, kogo mamy na myśli.

Informacja o dziecku a ochrona danych osobowych w przedszkolach

Podmioty, które mogą zwracać się do nauczyciela w przedszkolu o informacje na temat rodziny dziecka:

- SĘDZIA RODZINNY na podstawie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r.
- KURATOR SĄDOWY na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach: sądowych, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych; rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn.11 czerwca 2013 w sprawie regulaminu czynności w zakresie prowadzenia wywiadu środowiskowego.
- POLICJA na podstawie Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji, rozporządzenia Rady Ministrów 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów

Bezpieczeństwo psychiczne dzieci jako obowiązek przedszkola

Rolą przedszkola, nauczycieli i wszystkich wychowawców (opiekunki, pomoce nauczyciela, różne oddziałowe też mają istotny wpływ na wychowanie dzieci w przedszkolu)

Jak postępować, by nie łamać prawa do bezpieczeństwa psychicznego dzieci? :

ZASADA NR 1. Uważnie i spokojnie słuchajcie tego, co dziecko do was mówi, wtedy stwarzacie szansę na wykształcenie poczucia własnej wartości.

ZASADA NR 2. Strońcie od krytyki, bowiem dziecko krytykowane traci poczucie własnej wartości.

ZASADA NR 3. Nie krzyczcie, ponieważ dziecko ciągle żyjące w strachu uczy się lęklivosti.

Bezpieczeństwo psychiczne dzieci jako obowiązek przedszkola

ZASADA NR 4. Nie chowajcie dziecka pod kloszem, ponieważ dziecko nadmiernie chronione traci wiarę w siebie.

ZASADA NR 5. Nie wyśmiewajcie, gdyż dziecko wyśmiane staje się nieśmiałe.

ZASADA NR 6. Motywacja potrafi czynić cuda, bowiem dziecko mądrze zachęcane do działania uczy się wiary w siebie.

ZASADA NR 7. Chwalcie mądrze, gdyż dziecko chwalone umacnia swoje poczucie własnej wartości.

ZASADA NR 8. Dajcie dziecku odczuć konsekwencje swoich działań, dlatego, że dziecko musi wiedzieć, gdzie przebiega granica między tym, co wolno, a tym, co jest zabronione.

Projekty zmian w związku z obniżeniem wieku realizowania obowiązku szkolnego

**Podstawa programowa wychowania przedszkolnego
i edukacji wczesnoszkolnej**

Roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne a obowiązek szkolny

Zgodnie z założeniami w projekcie nowelizacji
Ustawy o systemie oświaty

- **od września 2014** roku obowiązek szkolny obejmie wszystkie dzieci siedmioletnie (rocznik 2007) oraz dzieci sześciolatnie, urodzone w okresie 1 stycznia - 30 czerwca 2008 roku;
- spełnianie obowiązku szkolnego będą mogły rozpocząć również dzieci urodzone w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2008 roku, jeśli taka będzie wola ich rodziców.
- **od września 2015** roku obowiązek szkolny obejmie dzieci siedmioletnie, urodzone w okresie 1 lipca - 31 grudnia 2008 roku oraz wszystkie dzieci z rocznika 2009 (sześciolatki).

Senat przyjął 20 września 2013 bez poprawek tzw. „ustawę sześciolatkową”.

**Nowelizacja ustawy o systemie oświaty podpisana
została przez Prezydenta RP 14.10.2013r.**

Propozycje zmian w podstawie programowej wychowania przedszkolnego

- Dodanie do podstawy programowej wychowania przedszkolnego 16 obszaru: „**Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym**”.
- Od **1 września 2014** (jeśli tak zdecyduje dyrektor), dzieci będą się uczyły języków obcych w ramach realizacji podstawy programowej.
- Obowiązek nauki języków obcych dla dzieci **5-letnich** będzie wprowadzony od **1 września 2015** a dla pozostałych dzieci od 1 września 2017 roku.

Kursy kwalifikacyjne

- Placówki doskonalenia Nauczycieli prowadzić będą kursy kwalifikacyjne w zakresie:
 1. Przygotowania pedagogicznego do nauczania języka obcego;
 2. Wczesnego nauczania języka obcego.

Struktura podstawy programowej I etapu edukacyjnego

Cele kształcenia

Zadania szkoły

Wymagania edukacyjne po klasie pierwszej (**rezygnacja od 2014/2015**)

Wymagania edukacyjne po klasie trzeciej

Zalecane warunki i sposób realizacji (**dodano wytyczne w zakresie sposobu organizowania edukacji w klasach I – III**)

Zmiany w edukacji wczesnoszkolnej

1. Edukacja wczesnoszkolna łagodnie przeprowadza dziecko od wychowania przedszkolnego do nauczania przedmiotowego, zapewniając:
 - inną organizację przestrzeni nauczania dla ucznia **(część edukacyjna i część rekreacyjna sali lekcyjnej)**,
 - dobrze zorganizowaną **opiekę świetlicową** po lekcjach, oferującą ciekawe zajęcia dostosowane do potrzeb uczniów,
 - **zajęcia dla uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych:**
 - dydaktyczno - wyrównawcze i ruchowe o charakterze korekcyjnym dla uczniów mających szczególne potrzeby lub trudności w sprostaniu wymaganiom szkoły,
 - rozwijające szczególne zdolności i zainteresowania uczniów.

Nauka sześciolatka w szkole – w jaki sposób?

- zintegrowana forma kształcenia,
- formy zajęć takie, jak: zabawy, gry i sytuacje zadaniowe,
- odejście od systemu 45-minutowych lekcji, dostosowanie czasu trwania zajęć edukacyjnych do możliwości psychofizycznych uczniów oraz sposobu realizacji poszczególnych treści nauczania,
- dostosowanie prac domowych do możliwości ucznia,
- monitorowanie czasu jaki uczeń poświęca na wykonywanie pracy domowej,

Nauka sześciolatka w szkole - w jaki sposób?

- zapewnienie warunków i możliwości do odrabiania zadań domowych w świetlicy szkolnej,
- wyposażenie sal w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć,
- zatrudnianie osób wspierających nauczycieli w opiece nad dziećmi.
- Diagnostowanie rozwoju sześciolatka w szkole – **Skala Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)**

Darmowy podręcznik dla najmłodszych uczniów

System darmowego podręcznika:

- 2014/2015 – dla uczniów klasy I
- 2015/2016 – dla uczniów klasy II
- Podręczniki te staną się własnością szkoły, która będzie udostępniać je dzieciom na czas roku szkolnego, a następnie przekazywać kolejnym rocznikom.
- Konferencja z udziałem przedstawiciela MEN, przygotowująca do pracy z nowym podręcznikiem do kl. I odbędzie się **30 maja 2014r.** o godz. **12.00** w Centrum Targowym Kielce.

Prawa rodziców

- Podejmowanie decyzji o odroczeniu edukacji szkolnej sześciolatka, po uzyskaniu opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- Złożenia wniosku o edukację domową w dowolnym momencie roku szkolnego,
- Złożenia wniosku o powrót pierwszoklasisty do przedszkola.

Dziękujemy za uwagę

Elżbieta Święcicka, Krystyna Stępień